

SKUPNA OBČINSKA UPRAVA MARIBOR

Skupna služba varstva okolja
Slovenska ulica 40, 2000 Maribor
E: info.okolje@maribor.si
T: 02 2201 445

RAZPISNA DOKUMENTACIJA

**za javni razpis za sofinanciranje projektov varstva
okolja in ohranjanja narave v Mestni občini Maribor
za leto 2020
(JRMOM-VON-2020)**

Datum objave: 7. 2. 2020

Rok za prijavo: 25. 2. 2020

1. PRAVNA PODLAGA

Mestna občina Maribor objavlja predmetni javni razpis na podlagi Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08, 99/09 - ZIPRS1011, 3/13 in 81/16), Odloka o porabi koncesijske dajatve za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v Mestni občini Maribor (Medobčinski uradni vestnik, št. 27/19) in 14. člena Statuta Mestne občine Maribor (Medobčinski uradni vestnik, št. 10/11, 8/14 in 12/19).

2. IME IN SEDEŽ RAZPISOVALCA

Mestna občina Maribor (v nadaljevanju: MOM), Ulica heroja Staneta 1, 2000 Maribor.

3. PREDMET, NAMEN IN CILJ JAVNEGA RAZPISA

Predmet razpisa je sofinanciranje projektov nevladnih organizacij (v nadaljevanju prijavitelj), kot jih opredeljuje **2. člen Zakona o nevladnih organizacijah** (Uradni list RS, št. 21/18), v MOM v letu 2020, ki izvajajo dejavnosti na področju varstva okolja, ohranjanja narave.

Namen razpisa je spodbujanje in usmerjanje družbenega razvoja v mestu in okolici, ki omogoča dolgoročne kvalitetne pogoje za človekovo zdravje, počutje in kakovost življenja na načelih varstva naravnih vrednot in okolja, ohranjanja narave ter ohranjanja biotske raznovrstnosti. Prav tako je namen razpisa vzpostavljanje in razširjanje partnerstva med javnim sektorjem in civilno družbo.

Cilji razpisa:

- izvedba ukrepov ali akcij na področjih varstva narave, ravnanja z odpadki, varstva zraka, obremenitve s hrupom in varstva voda ter tal, podnebnih sprememb, krožnega gospodarstva, nizkoogljične družbe;
- izvedba ukrepov ali akcij za prehod v družbo, ki bo z viri gospodarna, zeleno usmerjena, podnebno odporna in nizkoogljična;
- zmanjševanje ogljičnega odtisa v MOM in okolici;
- spodbujanje in vključevanje občanov ter občank k urejanju in skrbi za varovanje okolja in ohranjanja narave;
- seznanjanje občanov in občank o koristih odpravljanja posledic podnebnih sprememb in prilagajanja nanje;
- sodelovanje in povezovanje organizacij in izvajanje skupnih aktivnosti;
- večanje ravni strokovnosti prijaviteljev in njihovih partnerjev;
- informiranje in osveščanje javnosti o ukrepih in akcijah v mestu in globalno na področju varovanja okolja in ohranjanja narave.

4. PODROČJE RAZPISNEGA SOFINANCIRANJA

MOM bo prednostno sofinancirala projekte po naslednjih vsebinskih sklopih, ki se nanašajo na posamezne teme:

SKOP A: VARSTVO NARAVE

1. Popularizacija varstva narave
2. Ohranjanje biodiverzitete
3. Proučevanje varovanih območij narave in vpliv podnebnih sprememb

SKLOP B: RAVNANJE Z ODPADKI

1. Trajnostno ravnanje z odpadki

SKLOP C: VARSTVO ZRAKA, ZMANJŠEVANJE OBREMENITVE OKOLJA S HRUPOM IN SVETLOBNO ONESNAŽEVANJE

1. Trajnostna mobilnost
2. Akcije ozaveščanja za zmanjševanje obremenitve okolja
3. Problematika svetlobnega onesnaževanja

SKLOP D: VARSTVO VODA IN TAL

1. Trajnostno kmetovanje in vrtnarjenje na območjih, kjer veljajo posebni varstveni režimi
2. Pomen varovanja in upravljanja z vodnimi viri
3. Voda in podnebne spremembe

Podrobnejša vsebinska opredelitev posameznih sklopov je navedena v **prilogi razpisa** (PRILOGA 1).

Projekti morajo biti zaključeni najkasneje **do 25. 10. 2020**, z izjemo projektov izvedenih ob Evropskem tednu zmanjševanja odpadkov **do 25. 11. 2020**, kar pomeni, da mora MOM končno poročilo prejeti takoj naslednji dan po navedenih datumih.

POMEMBNO:

- projekti, ki so **že financirani iz sredstev proračuna MOM**, ne bodo upoštevani in bodo izločeni;
- sofinancirani bodo projekti, ki **bodo izvedeni na območju MOM**;
- vsak prijavitelj lahko prijavi **največ dva samostojna projekta**, ki se nanašata na področja razpisnega sofinanciranja;
- maksimalna zaprosena vrednost sofinanciranja projekta s strani MOM je **lahko v višini 80% celotne vrednosti projekta, vendar ne več kot 4.000 EUR**;
- vsak prijavljeni projekti mora biti **vključen v obeležitev vsaj enega izmed okoljskih dni** (okoljski dnevi so navedeni v PRILOGI 2 razpisa);
- v primeru več enakih ali podobnih prijavljenih projektov (iz vsebinskega, časovnega ali prostorskega vidika izvedbe) **se izbere najvišje ocenjen projekt**;
- učinki in rezultati projektov morajo biti brezplačno dostopni javnosti.

5. KRITERIJI IN MERILA ZA VREDNOTENJE PRIJAV

Komisija bo obravnavala popolne prijave, ki bodo prispele do roka, pri čemer bo upoštevala naslednje kriterije in merila za ocenjevanje:

1. Ustreznost projekta glede na vsebino razpisa in opredeljene cilje	Točke
Projekt ni jasno opredeljen, ni nazorno predstavljen in ni zadovoljivo utemeljen. Projekt ni skladen z razpisnim področjem ter cilji razpisa.	0
Projekt je deloma jasno opredeljen in nazorno predstavljen ter deloma zadovoljivo utemeljen. Projekt je deloma skladen z razpisnim področjem ter cilji razpisa.	10
Projekt je jasno opredeljen in nazorno predstavljen ter zadovoljivo utemeljen. Projekt je skladen z razpisnim področjem ter cilji razpisa.	15

2. Usposobljenost za izvedbo projekta	Točke
Prijavitelj ne izkazuje referenc, ki ustrezajo izbranemu razpisnemu področju. Prijavitelj ne razpolaga z ustreznimi kadrovskimi zmogljivostmi za izvedbo projekta in ne izkazuje primerne strokovne usposobljenosti ali delovne izkušnje kadrov.	0
Prijavitelj deloma izkazuje reference, ki ustrezajo izbranemu razpisnemu področju. Prijavitelj deloma razpolaga z ustreznimi kadrovskimi zmogljivostmi za izvedbo projekta in deloma izkazuje primerno strokovno usposobljenosti ali delovne izkušnje kadrov.	10
Prijavitelj izkazuje reference, ki ustrezajo izbranemu razpisnemu področju. Prijavitelj razpolaga z ustreznimi kadrovskimi zmogljivostmi za izvedbo projekta in izkazuje primerno strokovno usposobljenosti ali delovne izkušnje kadrov.	15

3. Delovni načrt projekta	Točke
Delovni načrt projekta ni jasen in izvedljiv. Projekt ne vsebuje natančnega opisa predvidenih aktivnosti z navedbo rezultatov aktivnosti in terminskim načrtom. Predvidene aktivnosti ne omogočajo doseganja ciljev razpisa.	0
Delovni načrt projekta je deloma jasen in izvedljiv. Projekt vsebuje delni opis predvidenih aktivnosti z navedbo rezultatov aktivnosti in delni terminski načrt. Predvidene aktivnosti deloma omogočajo doseganje ciljev razpisa.	10
Delovni načrt projekta je jasen in izvedljiv. Projekt vsebuje natančen opis predvidenih aktivnosti z navedbo rezultatov aktivnosti in terminskim načrtom. Predvidene aktivnosti omogočajo doseganje ciljev razpisa.	15

4. Ciljne skupine projekta	Točke
Ciljne skupine so slabo opredeljene in ne ustrezajo aktivnostim projekta.	0
Ciljne skupine so deloma opredeljene in deloma ustrezajo aktivnostim projekta.	10
Ciljne skupine so ustrezno opredeljene in ustrezajo aktivnostim projekta.	15

5. Finančni načrt	Točke
Finančni načrt ni pregleden, povezava med stroški in aktivnostmi projekta ni razvidna, višina stroškov ni realno ocenjena.	0
Finančni načrt je delno pregleden, povezava med stroški in aktivnostmi projekta je delno razvidna, višina stroškov je delno realno ocenjena.	10
Finančni načrt je pregleden, povezava med stroški in aktivnostmi projekta je razvidna, višina stroškov je realno ocenjena.	15

6. Informiranje javnosti	Točke
Vidnost in promocija aktivnosti projekta v javnosti ni zagotovljena. Komunikacijske aktivnosti niso vsebinsko in časovno usklajene z delovnim načrtom projekta. Projekt NE vključuje več načinov komuniciranja s ciljnimi skupinami in javnostjo.	0
Vidnost in promocija aktivnosti projekta v javnosti je deloma zagotovljena. Komunikacijske aktivnosti so deloma vsebinsko in časovno usklajene z delovnim načrtom projekta. Projekt vključuje različne načine komuniciranja s ciljnimi skupinami in javnostjo.	10
Vidnost in promocija aktivnosti projekta v javnosti je zagotovljena. Komunikacijske aktivnosti so vsebinsko in časovno usklajene z delovnim načrtom projekta. Projekt vključuje različne načine komuniciranja s ciljnimi skupinami in javnostjo.	15

7. Dodana vrednost projekta	Točke
Projekt prinaša nov pristop/prakso ali smiselno nadgrajuje obstoječo prakso.	10

Pri ocenjevanju projektov lahko prijavitelj zbere **največ 100 točk**.

Za sofinanciranje bodo izbrani projekti, ki bodo na podlagi meril dosegli **minimalno 60 točk**.

V primeru, **da je projekt pri kateremkoli od kriterijev in meril od 1 do 6 ocenjen z 0 točk**, se izloči iz nadaljnega ocenjevanja in ni predmet sofinanciranja iz tega razpisa.

Končna ocena je seštevek točk po posameznem merilu.

Prijavitelji morajo pri prijavi projekta upoštevati, da je **maksimalna zaprošena vrednost** sofinanciranja projekta s strani MOM **lahko v višini največ 80% celotne vrednosti projekta, vendar lahko** skupna vrednost sofinanciranja posameznega projekta znaša **največ 4.000 EUR**.

V primeru, da **zaprošena vrednost** sofinanciranja projekta **presega 4.000 EUR**, se projekt **izloči iz nadaljnega ocenjevanja in ni predmet sofinanciranja iz tega razpisa**.

Projekte se razvrsti po višini doseženih točk. Sredstva se dodelijo glede na doseženo število točk, in sicer od najvišje ocenjenih projektov do porabe razpoložljivih sredstev.

6. PRIJAVA NA RAZPIS

Prijava se uvrsti v postopek ocenjevanja, če je **popolna**, kar pomeni, da prijavitelj v celoti izpolni in predloži vse zahtevane dokumente iz razpisne dokumentacije.

Prijavitelji se na razpis prijavijo:

- **z obrazcem 1 - PRIJAVA** za sofinanciranje projektov na področju varstva okolja in ohranjanja narave v letu 2020, na katerem so **osnovni podatki** o prijavitelju in **vrednost** prijavljenega projekta oziroma največ dveh prijavljenih projektov.
- **z obrazcem 2 – VSEBINA PROJEKTA**, s katerim prijavijo vsak projekt posebej in na katerem so podatki o **projektu**, ki se nanaša na posamezni sklop in vsebuje različne teme, podatke o **finančnem načrtu**, **reference** in **opis aktivnosti** s terminskim planom. Po potrebi se obrazcu za projekt lahko dodajo **priloge** kot ocena stroškov (npr. predračuni, ocena potnih stroškov, pogodbe,).

Oba prijavna obrazca 1 in 2 morata biti izpolnjena v vseh zahtevanih točkah, prijavitelj pa naj bo še posebej pozoren na **strukturiran opis projekta**. V opisu naj navede posamezne faze projekta, opis naj bo kratek, razumljiv in jedrnat. V opisu naj ne navaja dejavnosti NVO in preteklega dela, ampak naj bo ciljno osredotočen na sam projekt. Projekt naj bo po aktivnostih terminsko opredeljen. V finančnem delu naj se projekt finančno ovrednoti po točkah upravičenih stroškov in prikaže vse vire financiranja.

K izpolnjeni prijavi (obrazec 1) je potrebno priložiti:

- obrazec 2 – vsebina projekta za vsak projekt posebej,
- fotokopijo samo tistih členov statuta, ki govorijo o namenih, ciljih, dejavnostih in nalogah organizacije,
- obrazec 5 – Izjavo o sprejemanju pogojev,
- po potrebi druge elemente, navedene v javnem razpisu oziroma razpisni dokumentaciji.

Pri izpolnjevanju prijave je potrebno dosledno upoštevati tudi:

- v kolikor prijavljate 2 projekta se obrazec 2 izpolni za vsak projekt posebej,
- zaželeno je, da se prijava **tiska obojestransko in ne vlaga v plastične ovoje**.

Pri projektu, ki se ne bo izvajal na zemljiščih v lasti MOM, mora izvajalec pridobiti soglasje lastnika zemljišča.

Prejemnik sredstev se zavezuje, da bo poskrbel za varnost pri izvedbi projekta za vse udeležence v projektu. MOM ne odgovarja za morebitne zdravstvene težave ali poškodbe prejemnikovih delavcev kot tudi drugih udeležencev projekta oziroma za kakršnokoli škodo, ki bi nastala kot posledica oziroma v povezavi z izvedbo projekta po tej pogodbi.

7. SOFINANCIRANJE

7.1. Pogoji za sofinanciranje

Pogoji za sofinanciranje projektov so:

1. Prijavljeni projekt in prijavitelj izpolnjujeta razpisne pogoje.
2. Prijavljeni projekt mora izpolnjevati merila za dodelitev sredstev iz točke 5 tega razpisa, pri čemer mora v postopku ocenjevanja pridobiti najmanj 60 točk.
3. Prijavljeni projekt ne sme pri nobenem od kriterijev za dodelitev sredstev iz točke 5 tega razpisa doseči 0 točk.

7.2. Predvidena višina sredstev

Predvidena višina razpisnih sredstev za sofinanciranje izbranih projektov na področju varstva okolja in ohranjanja narave **v letu 2020 znaša 40.000 EUR**. Neporabljen sredstva ostanejo v proračunu MOM.

V skladu z določili javnega razpisa in razpisno dokumentacijo bo MOM, med prijavljenimi predlogi projektov na razpisnem področju, izbrala projekte, katerih izvedbo bo sofinancirala iz proračuna za leto 2020. Sredstva se bodo zagotavljala iz proračunske postavke **PP 156301 Programi, poročila in sofinanciranje programov**.

7.3. Upravičeni stroški

MOM prizna stroške kot upravičene, če so (kumulativno - vsi hkrati):

- neposredno povezani s projektom in predvideni v finančni konstrukciji,
- realni in nujno potrebni za uspešno izvedbo projekta,
- opredeljivi in preverljivi,
- dejansko nastali in so poravnani v obdobju porabe sredstev v letu 2020,
- v skladu z načeli dobrega finančnega poslovanja ter upravljanja,
- izkazani v skladu z veljavnimi predpisi in temeljijo na verodostojnih knjigovodskih in drugih listinah.

V primeru nejasnosti vezanih na upravičene stroške, lahko komisija prijavitelja pozove k pojasnilu.

Vrste upravičenih stroškov:

V finančnem načrtu naj prijavitelj upošteva upravičene stroške, ki so vezani na izvedbo projekta in morajo biti zajeti v poročilu o izvedenih aktivnostih:

1. Neposredni stroški

- stroški dela zaposlenih - plače in drugi stroški zaposlenih, ki izvajajo projekt,
- stroški zunanjih izvajalcev, vezani na izvajanje projekta (plačila avtorskih honorarjev, podjemne pogodbe, študentsko delo, plačila po pogodbah o opravljenih storitvah, prostovoljsko delo),
- potni stroški in dnevnice za osebe, če jih je moč upravičiti z izvajanjem projekta in so skladni z običajno prakso na tem področju, vendar **največ v višini do 10% sofinancirane vrednosti projekta**,
- stroški pridobitve potrebne dokumentacije (lokacijska informacija, geodetski podatki...),
- drugi neposredni stroški nujno potrebni za izvajanje projekta (npr. stroški oglaševanja in reklamiranja, izdaja tiskovin in publikacij, postavitve spletnih strani, stroški organizacije in izvedbe akcij ter dogodkov, idr.)

2. Posredni stroški

Za posredne stroške se prijaviteljem prizna pavšal v višini **do 5% sofinancirane vrednosti projekta**. Za posredne stroške ni potrebno prilagati dokazil.

Primeri posrednih stroškov: ogrevanje, električna energija, voda, komunalne storitve, odvoz smeti, telekomunikacijske storitve, poštnine in kurirske storitve, pisarniški material, fotokopiranje, najemnine za prostore kjer se projekt izvaja, ipd.

Prijavitelj za sofinanciranje zagotovi še druge vire financiranja. Lastno udeležbo lahko izkaže v **prostovoljskem delu** po Zakonu o prostovoljstvu (Uradni list RS, št. 10/11, 16/11-popr. in 82/15), pri čemer delež prostovoljskega dela, ki ga uveljavlja, **ne sme presegati 10 % deleža celotne vrednosti projekta**.

Za vrednotenje prostovoljskega dela se uporabijo določbe Pravilnika o področjih prostovoljskega dela in vpisniku (Uradni list RS št. 48/11, 60/11 in 29/16). Pri uveljavljanju prostovoljskega dela kot dela celotne vrednosti projekta bo prijavitelj moral poročilu o izvedbi projekta priložiti (za vsakega prostovoljca posebej) kopijo podpisanega dogovora o prostovoljskem delu v okviru projekta.

Prijavitelj mora voditi dnevnik o opravljenih urah prostovoljskega dela, iz katerega je razvidno število opravljenih ur prostovoljca. Prav tako je dolžan omogočiti pooblaščenim osebam razpisovalca vpogled v dnevnik opravljenih ur prostovoljskega dela.

7.4. Neupravičeni stroški

Neupravičeni stroški vedno predstavljajo breme, ki ga nosi prijavitelj, in so naslednji:

- stroški nakupa osnovnih sredstev,
- investicijski stroški ali stroški investicijskega vzdrževanja (npr. nakup računalniške ali pisarniške opreme, obnova prostorov, itd.),
- amortizacija nepremičnin in opreme,
- stroški, za katere MOM v prijavi ni predvidena kot sofinancer;
- javna dela,
- stroški, ki so v celoti kriti s strani drugih sofinancerjev.

8. POGODBA

Pogodba je del razpisne dokumentacije in je informativne narave. Pogodbe ni potrebno izpolnjevati, vendar jo mora prijavitelj natančno prebrati in se seznaniti z njeno vsebino. Po izbirnem postopku bo prijavitelju v podpis predložena originalna pogodba z dejanskimi podatki.

9. IZVAJANJE PROJEKTOV

Projekti se izvajajo v skladu z navedenim terminskim planom v prijavi. V kolikor projekta v določenem času ni mogoče izvesti, je prijavitelj oziroma izvajalec dolžan obvestiti predstavnika MOM o vzrokih oziroma se dogovoriti za drug termin izvedbe. Če se določena aktivnost v posameznih fazah projekta ne izvede, se zniža vrednost sofinanciranja.

Izvajalec je dolžan obveščati predstavnika MOM o aktivnostih ter dostaviti propagandni material pred pričetkom aktivnosti v pregled.

10. POROČANJE IN IZSTAVITEV E-RAČUNOV

10.1. Poročanje

Izvajalec je v skladu s pogodbo dolžan poročati v 10. dneh po zaključku projekta oz. najkasneje **do 25. 10. 2020.**

Izjema so projekti ob Evropskem tednu zmanjševanja odpadkov, kjer je izvajalec dolžan poročati najkasneje v 3 dneh po zaključku projekta oz. najkasneje **do 25. 11. 2020.**

Izvajalec poroča na **OBRAZCU 3 – Zahtevek** in na **OBRAZCU 4 – Finančno poročilo**. Oba obrazca posreduje Skupni službi varstva okolja, Skupne občinske uprave Maribor.

Izvajalec mora posredovati **OBRAZEC 3 – Zahtevek s POROČILOM**, ki naj vsebuje vsebinski in finančni del po dejanskih računih: izdajatelj računa, številka, predmet računa, količina, znesek, s priloženimi kopijami naštetih računov. Specificirana vrednost po računih mora biti enaka vrednosti sofinanciranja. Natančno vsebinsko poročilo in prikaz stroškov je osnova za likvidacijo in plačilo računa.

V poročilu je potrebno vsebinsko natančno navesti oziroma prikazati izvedene aktivnosti glede na prijavljen projekt.

Izvajalec mora posredovati tudi **OBRAZEC 4 – Finančno poročilo** s prikazom stroškov v vrednosti sofinanciranja. Priloga finančnemu poročilu so **kopije računov**, priložena pa morajo biti tudi **druga dokazila** o izvedbi projekta v obliki vabil, brošur, zloženk, člankov, seznamov udeležencev, fotografij, itd. na katerih mora biti jasno razviden tudi termin izdaje/izvedbe (datum).

V poročilu naj izvajalec ne navaja splošnih podatkov o delovanju NVO ali vsebinah, ki niso predmet medsebojne pogodbe.

Poročilo (OBRAZEC 3 IN OBRAZEC 4) je potrebno dostaviti **v tiskani in elektronski obliki** (v slednjem primeru v eni datoteki, praviloma v urejevalniku besedila Word). Skupno poročilo bo objavljeno na spletnih straneh MOM, zato naj bo tudi slovnično in slogovno ustrezno.

Poročilo mora izvajalec na poziv ustrezno dopolniti v podanem roku, če tega ne stori, izgubi pravico do nakazila sredstev.

10.2. Izstavitvev e-računov

Za **nakazilo sredstev** na TRR izvajalec izstavi **e-račun**, v skladu z veljavno zakonodajo, ki mora biti izstavljen, ko naročnik potrdi končno poročilo izvedenega (prijavljenega) projekta, oz. najkasneje **do 30. 10. 2020**, za izjeme po potrditvi končnega poročila oz. najkasneje **do 27. 11. 2020**. Plačila pogodbenih sredstev bodo izvedena 30. (trideseti) dan od prejema pravilno izstavljenega e-računa.

11. PRILOGE

- obrazec 1: PRIJAVA
- obrazec 2: VSEBINA PROJEKTA
- obrazec 3: ZAHTEVEK
- obrazec 4: FINANČNO POROČILO
- obrazec 5: IZJAVA
- obrazec 6: OPREMA OVOJNICE
- osnutek POGODBE
- PODROČJA RAZPISNEGA SOFINANCIRANJA (PRILOGA 1)
- SEZNAM OKOLJSKIH DNEVOV (PRILOGA 2)

V Mariboru, 28. 1. 2020

PRILOGA 1

PODROČJA RAZPISNEGA SOFINANCIRANJA

SKLOP A: VARSTVO NARAVE

1. Popularizacija varstva narave

K popularizaciji varstva narave prištevamo izobraževanja na terenu, ki se lahko izvajajo na različne načine, na primer kot vodenja po učnih poteh, dogodki v učilnici v naravi, organiziranje naravoslovnih dni. Nameni popularizacije so seznanitev širše javnosti:

- o pomenu varovanja narave in vlogi zavarovanih območij,
- spoznavanje živalskih in rastlinskih vrst ter njihovih življenjskih prostorov,
- o spoštljivem odnosu do narave in ustreznem vedenju v naravi.

Podprti bodo projekti, ki bodo ciljno usmerjeni v strokovno izvedbo dogodkov, prilagojeno posameznim ciljnim skupinam - vrtčevske in šolske skupine, pedagoški delavci, družine, depriviligirane skupine itd. Kot dodano vrednost projekta se razume uporabe zanimivih, inovativnih ali za ciljno populacijo privlačnih metod izvedbe delavnic ali vodenj po učnih poteh.

Možne lokacije izvedbe so:

- naravoslovni poti Piramida – Kalvarija in Mariborski otok, Rozkina gozdna učna pot, Pot netopirja Boromira v Stražun in
- učilnica v naravi Pohorski park doživetij.

2. Ohranjanje biodiverzitete

Na področju ohranjanja biodiverzitete naj bodo projekti usmerjeni v varstvo rastlinskih in živalskih vrst z rdečega seznama ter vrst in habitatnih tipov Nature 2000.

Aktivnosti naj zasledujejo naslednje cilje: izvedba popisa na nekem območju, priprava ocene ogroženosti, predložitev možnih ukrepov varstva. Ti pa morajo biti podprti z akcijami informiranja in ozaveščanja.

Prav tako so lahko projekti usmerjeni v organiziranje akcij:

- prenosa dvoživk v času migracij - s končnim ciljem preprečitve negativnih vplivov na populacije dvoživk (upad populacij, velike razlike v razmerju med spoloma, genetska izoliranost, izumrtje lokalnih populacij in zmanjšanje možnosti za širjenje v nove habitate).
- odstranjevanja ambrozije - cilj ni samo fizična odstranitev ambrozije, temveč tudi podrobnejša seznanitev lastnikov s problematiko in ukrepi za pravilno odstranitev, informiranje po mestnih četrtih in krajevnih skupnostih glede prepoznavanja vrst na terenu ipd.

Podprti bodo tudi projekti, ki zasledujejo cilj varovanja življenjskega prostora živali, živečih v naravnem okolju, in ki pripomorejo k informiranju in ozaveščanju javnosti o odnosu do gozdnih živali, gozdnem bontonu ipd..

Dodana vrednost projekta se bo izkazovala s številom obravnavanih vrst, z obsegom projektnega območja, z inovativnih načinom predstavitve končnega rezultata projekta ipd.

Možne lokacije izvedbe: območje MOM.

Podatki so dostopni v:

- Naravovarstvenem atlasu - <https://www.naravovarstveni-atlas.si/web/DefaultNvaPublic.aspx> in
- Pravno-informacijskem sistemu RS - <http://www.pisrs.si/Pis.web/>.

3. Proučevanje varovanih območij narave in vpliv podnebnih sprememb

Pogosto spregledana tema je ohranjanje nežive narave – geoloških, geomorfoloških in hidroloških naravnih vrednot. Aktivnosti naj zasledujejo naslednje cilje: podrobnejši popis stanja na nekem ožjem območju, opis značilnosti in potencialov, podajanje ocene ogroženosti, vpliv podnebnih sprememb na stanje, predlog ukrepov varstva, informiranje lastnikov. Ti cilji pa morajo biti podprti tudi z akcijami informiranja in ozaveščanja.

Podprti pa bodo tudi projekti, ki se vsebinsko osredotočajo na ohranitev posameznih zavarovanih dreves in parkov. Aktivnosti naj zasledujejo cilje iz prejšnjega odstavka.

Dodana vrednost projekta se bo izkazovala s številom obravnavanih lokalitet, z obsegom projektnega območja, z inovativnih načinom predstavitve končnega rezultata projekta ipd..

Možne lokacije izvedbe: varovana območja narave v MOM.

Podatki so dostopni v Naravovarstvenem atlasu - <https://www.naravovarstveni-atlas.si/web/DefaultNvaPublic.aspx>.

SKLOP B: RAVNANJE Z ODPADKI

1. Trajnostno ravnanje z odpadki

Količina odpadkov v razvitih državah sicer še vedno narašča, vendar se odnos do odpadkov spreminja. Odpadki namreč niso več nekaj odvečnega, kar spada zgolj na čedalje bolj polna odlagališča, ampak so tudi potencialne surovine, kompost ali gorivo.

Prav tako so velika težava divja odlagališča v naravi, kjer so neprimerno odloženi odpadki, ki zelo škodljivo vplivajo na okolje, saj lahko onesnažujejo podtalnico, kvarijo videz pokrajine in kakovost življenja vseh živih bitij ter negativno vplivajo na zrak in prst.

Projekti s področja odpadkov naj zasledujejo naslednje cilje:

- spodbujanje zmanjševanja odpadkov na izvoru
- ozaveščanje o nujnosti pravilnega ločevanja odpadkov
- inovativne rešitve recikliranja odpadkov in njihova ponovna uporaba - **krožno gospodarstvo** (vzdrževanje, nadgrajevanje in obnova izdelkov, souporaba namesto lastništva, ipd.)
- čistilne akcije, popis črnih odlagališč.

Zaželeno je, da projekti vključujejo več stopenj hierarhije ravnanja z odpadki: preprečevanje, ponovna uporaba, reciklaža in kompostiranje, energija iz odpadkov ter nazadnje odlaganje odpadkov.

Projekti so lahko usmerjeni na celotno družbo, lahko pa so osredotočeni tudi na posamezne ožje cilje skupine (otroci, mladi, posamezne mestne četrti ipd.). Projekti naj zasledujejo naštetih in podobnih aktivnosti, izvedene z različnimi metodami, s končnim ciljem doseči trajnostno ravnanje z odpadki.

Možne lokacije izvedbe: celotno območje MOM, čistilne akcije na zavarovanih območjih oziroma območjih vodotokov.

SKLOP C: VARSTVO ZRAKA, ZMANJŠEVANJE OBREMENTVE OKOLJA SHRUPOM IN SVETLOBNO ONESNAŽEVANJE

1. Trajnostna mobilnost

- Zmanjševanje prometa z motornimi vozili in možne alternative;

- Vpliv hoje in kolesarjenja na zdravje (npr. višji razredi OŠ, srednje šole, gospodarstvo, ...)

2. Akcije ozaveščanja za zmanjševanje obremenitve okolja

- Ozaveščanje ciljnih skupin o načinu kurjenja v individualnih kuriščih (npr. organizacija predavanj v MČ z zgoščeno poselitvijo individualnih hiš), tudi praktična predstavitev;
- Škodljivosti kurjenja v naravi, vpliv na okolje in zdravje ljudi;
- Predstavitev in vpliv ključnih onesnaževal zraka na zdravje (s poudarkom na prašnih delcih in ozonu);
- Dodatne obremenitve okolja s pirotehniko v času praznovanj in večjih prireditev (vpliv na zrak, tla, vodo, hrup) in neposredni vpliv na zdravje; možnosti drugih, podobnih efektov, ki ne obremenjujejo okolja;
- Kakovost notranjega zraka (zrak v zaprtih prostorih).

Zaželeno je, da je tematika obdelana v obliki uporabne raziskovalno projektne naloge, z navedenimi verodostojnimi viri, obvezno predstavljena vsaj eni ciljni skupini. Izvajalec naj poda predlog, kateri konkretni ciljni skupini bo nalogo predstavil (šole, vrtci, podjetja, občani v MČ, širša javnost,...).

Izvajalec naj v prijavi za razpis navede glavne točke, ki jih bo obravnaval v projektni nalogi (vsebino), v skladu s kriteriji ocenjevanja.

Možne lokacije izvedbe: celotno območje MOM ali npr. ciljni izbor kakšne MČ oz. KS ali npr. ciljni izbor ožje ciljne skupine (npr. otroci v šoli).

3. Problematika svetlobnega onesnaževanja

Svetlobno onesnaževanje okolja vpliva na kakovost življenja ljudi, zaradi neposrednega in posrednega sevanja proti nebu moti življenje ali selitev ptic, netopirjev, žuželk in drugih živali, ogroža naravno ravnotežje na varovanih območjih, moti astronomsko opazovanje, s sevanjem proti nebu po nepotrebnem porablja električno energijo.

Projekti s področja svetlobnega onesnaževanja naj spodbujajo zmanjševanje svetlobnega onesnaževanja s predlogi za izboljšave tako za posameznike kot tudi za gospodarstvo in lokalno skupnost. Predstavijo se lahko strokovno podprte raziskave in dokazi o škodljivosti svetlobnega onesnaževanja in hkrati inovativne rešitve za omejitev oz. zmanjšanje.

Možne lokacije izvedbe: celotno območje MOM.

SKLOP D: VARSTVO VODA IN TAL

1. Trajnostno kmetovanje in vrtnarjenje na območjih, kjer veljajo posebni varstveni režimi

Trajnostno ali ekološko kmetovanje ima velik pomen pri ohranjanju kakovosti prsti in vodnih virov. Za prepoznavanju pomena ekološkega načina pridelave pridelkov in vrtnin bomo podprli izvajanje delavnic, kjer bi zainteresirano javnost seznanili s prednostmi takšnega načina pridelave in prednostmi uživanja ekološko, lokalno pridelane hrane. Na delavnicah, bi lahko tudi z okušanjem primerjali konvencionalno in ekološko pridelano hrano. Zainteresirano javnost je potrebno seznaniti kakšno so zdravstvene prednosti uživanja eko živil.

Na delavnicah bi poudarili prednosti trajnostnega načina kmetovanja za ohranjanje kakovosti vodnih virov in s tem pitne vode.

Izvajalec delavnic naj izbere lokacije, kjer bo prednosti trajnostnega načina kmetovanja najlažje predstavil/promoviral in sicer: Eko tržnica, Eko trgovine, Eko kmetije, prodajni centri in s tem dosegel čim večje število obiskovalcev ter vse ciljne skupine.

Možne lokacije izvedbe: celotno območje MOM oziroma območja, kjer veljajo posebni varstveni režimi.

2. Pomen varovanja in upravljanja z vodnimi viri

Vodni viri iz katerih se s pitno vodo oskrbuje Mestna občina Maribor in še 15 bližnjih občin SV Slovenije, so zavarovani z Uredbo o vodovarstvenih območjih za vodno telo vodonosnikov Ruš, Urbanskega platoja, Limbuške dobrane in Dravskega polja. V uredbi so opredeljeni pogoji poseganja na ta območja. Kar se dogaja na površini vodovarstvenih območjih ima velik vpliv na podzemne vode, ki so vir pitne vode.

Podprti bodo projekti, ki bodo ciljno usmerjeni v strokovno izvedbo dogodkov, ki bodo informirali o pomenu varovanja vodnih virov in skrbi za trajnostno ravnanje z vodo ter bodo na inovativen način prikazali ukrepe za preprečevanje obremenitev, ki bi posledično vplivalo na kakovost podzemne vode, oziroma predloge za izboljšanje odnosa do vode.

Za izvedbo delavnic ali predstavitev naj izvajalec izbere lokacije, kjer bo možen ogled črpališč in zajame vse ciljne skupine občanov.

Možne lokacije izvedbe: celotno območje MOM, kjer veljajo posebni varstveni režimi.

3. Voda in podnebne spremembe

Podnebne spremembe so nepreklicno dejstvo. Raziskave kažejo, da podnebne sprememb ogrožajo življenja več milijard ljudi, povzročajo izumrtje živalskih in rastlinskih vrst, grozijo z nepopravljivo gospodarsko škodo ter netijo nova vojna žarišča.

Projekti naj bodo usmerjeni v strokovno izvedbo informiranja in osveščanja širše, strokovne in politične javnosti in sicer o dejstvih in vzrokih za nastanek podnebnih sprememb ter o posledicah in predlogih za reševanje posledic podnebnih sprememb. Cilj je v širši javnosti vzpodbuditi zavedanje, da lahko kot družba in kot posameznik prispevamo k izboljšanju razmer.

Možne lokacije izvedbe: celotno območje MOM.

PRILOGA 2

SEZNAM OKOLJSKIH DNEVOV 2020

- 21. marec – Mednarodni dan gozdov**
- 22. marec – Svetovni dan voda**
- 22. april – Svetovni dan Zemlje**
- 15. maj – Svetovni dan podnebnih sprememb**
- 20. maj – Svetovni dan čebel**
- 22. maj – Mednarodni dan biotske raznovrstnosti**
- 24. maj – Evropski dan parkov**
- 25. – 31. maj – Teden gozdov**
- 5. junij – Svetovni dan okolja**
- 18. junij – Svetovni dan čistega zraka**
- 5. – 6. september – Evropska noč netopirjev**
- 16. – 22. september – Evropski teden mobilnosti**
- 4. oktober – Svetovni dan varstva živali**
- 3. – 4. oktober – Evropski dan opazovanja ptic**
- 5. oktober – Svetovni dan habitatov**
- 21. – 29. november – Evropski teden zmanjševanja odpadkov**